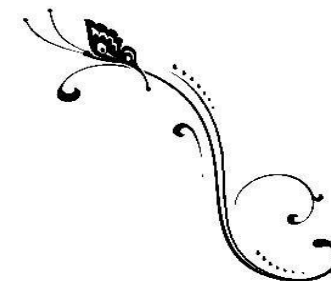

Základná škola Východná
Školský vzdelávací program
ISCED 2
UČEBNÉ OSNOVY
Šk. rok : 2012/2013
Fyzika

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov ŠkVP	Škola pre život
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Časový rozsah výučby	6. ročník : 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne 7. ročník : 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne 8. ročník : 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne 9. ročník : 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne
Vypracovala :	Mgr. Emília Čudejková

Charakteristika učebného predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí osvojovať si na aktivitách vybrané formy skúmania fyzikálnych javov (najčastejšie experimentálne).

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce k tvorbe nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií, fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získavania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

Ciele učebného predmetu

Intelektuálna oblasť :

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky
- vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov
- využívať informácie na triedenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou

schopnosti a zručnosti :

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách
- vedieť správne formulovať otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých
- dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať si vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov, kriticky ich zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti

Postojová oblasť :

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov
- byť otvorený k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky

- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania a zdokonaľovania svojich schopností

Sociálna oblasť :

- uvedomiť si poslanie prírodných vied ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch
- vedieť sa rozhodovať
- byť autoregulatívny napr. v dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto v spoločnosti

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky :

❖ *Poznávacia (kognitívna) :*

- používať kognitívne operácie
- formulovať a riešiť problémy, používať stratégiu riešenia
- uplatňovať kritické myslenie
- nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine
- myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky

❖ *komunikačná :*

- tvoriť, prijať a spracovať informácie
- vyhľadávať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať

❖ *Interpersonálna :*

- akceptovať skupinové rozhodnutia
- kooperovať v skupine
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných

- diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme

❖ ***Intrapersonálna***

- regulovať svoje správanie
- vytvárať si vlastný hodnotový systém

Obsah učebného predmetu

6. ročník

Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, pevných látok a telies

Správanie telies v kvapalinách a plynach

7. ročník

Teplota
Skúmanie premien skupenstva látok
Teplota

8. ročník

Svetlo – skúmanie vlastností svetla
– odraz a lom svetla
Sila a pohyb. Práca. Energia
Pohyb telesa
Práca. Výkon. Energia
Energia v prírode

9. ročník

Magnetické vlastnosti látok
Elektrické vlastnosti telies
Jednoduchý elektrický obvod
Elektrický prúd

ČASOVO – TÉMATICKÝ PLÁN Z FYZIKY PRE 6. ROČNÍK 33h

Základná škola, 032 32 Východná – časová dotácia : 1h/ týždeň

Šk. rok 2012/2013

Mesiac	Tematický celok / témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard (žiaci vedia)	Metódy a formy
	1. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies – 17 h			
IX. 3	Úvod do vyučovania fyziky Vlastnosti kvapalín a plynov Vlastnosti kvapalín Využitie vlastností kvapalín	V čom je fyzika užitočná Nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť Vlastnosti kvapalín a ich využitie v praxi Vodováha, hydraulické zariadenie Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom	-overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies -používať stratégiu riešenia problémov – predpoklad, experiment, potvrdenie (nepotvrdenie) predpokladu	- práca s IKT - skupinové vyučovanie - blokové vyučovanie
X. 5	Meranie objemu kvapalín Jednotky objemu – 1 ml, 1 l Opakovanie Vlastnosti plynov Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov	Meranie objemu kvapalín a správne používanie jednotiek objemu stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť Využitie vlastností plynov Rozpínavosť a nerozpínavosť Objem ako fyzikálna veličina Látka teleso, kvapalina, plyn, fyzikálna veličina, jednotky fyzikálnej veličiny	-zaznamenať si pozorovania a namerané hodnoty do tabuľky -porovnať a vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti pevných, kvapalných a plynných telies -aplikovať vzťah : tvrdenie – dôkaz	- projektové vyučovanie
XI. 4	Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov <i>Zhrnutie vlastností kvapalín a plynov.</i> Vlastnosti pevných látok a telies Deliteľnosť pevných látok Skúmanie vlastností pevných látok	Vlastnosti pevných látok a telies Triedenie látok podľa ich vlastností Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť, tvárnosť	- rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti telies - správne použiť pojem fyzikálna vlastnosť	
XII.	Meranie hmotnosti telies	Hmotnosť telies		<i>Metódy</i>

3	Jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg Meranie hmotnosti kvapalín a plynov	Váhy Hmotnosť pevných, kvapalných a plyných telies	-vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny -podieľať sa na práci v tíme -prezentovať svoju prácu pred kolektívom triedy	- názorná
I. 4	Meranie dĺžky Jednotky dĺžky – 1 m Meranie objemu pevných telies Jednotky objemu – 1 m ³	Základná jednotka dĺžky Dielik stupnice, rozsah stupnice Odhad dĺžky Objem telies Určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies Základná jednotky objemu, odvodené jednotky objemu - premena		- výkladová - rozhovoru - brainstorming - situačná
II. 3	Rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies. Jednotky a meradlá - projekt <i>Zhrnutie vlastností pevných telies.</i>	Vlastnosti, fyzikálne veličiny Jednotky fyzikálnych veličín		inscenačná
III. 3	2. Správanie telies v kvapalinách a plynoch – 16 h			
	Správanie telies v kvapalinách Vplyv hmotnosti na správanie vo vode Vplyv objemu a tvaru telies na ich správanie vo vode	Meranie objemu a hmotnosti telies plávajúcich, vznášajúcich a potápajúcich sa vo vode Objem, tvar telesa	-zostrojiť graf pre telesá z rovnakej látky, určiť z grafu hodnotu hustoty -popísať rozdiel medzi telesom plávajúcim, potápajúcim a ponárajúcim	- práca s IKT - skupinové vyučovanie
	Hustota pevných látok Určovanie hustoty látok z grafu Hustota kvapalín <i>Zhrnutie vlastností – správanie telies v kvapalinách</i>	Pojem hustota. Jednotky hustoty g/cm ³ , kg/m ³ Fyzikálna veličina ρ (ró) Vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky Hustomer	- práca s tabuľkami MFCH - praktické určenie hustoty malých telies - určenie neznámej látky pomocou hustoty	- blokové vyučovanie - projektové vyučovanie
	V. 5	Objem kvapaliny telesami vytlačenej	Potápajúce sa telesá, plávajúce telesá – objem kvapaliny	- aplikovať zistenie : hmotnosť plávajúceho telesa v kvapaline a hmotnosť telesa kvapalinou telesom vytlačenej sú rovnaké

	Správanie telies v kvapalinách s rôznou hustotou Vplyv teploty na hustotu Správanie telies v plynach Hustota plynov Model meteorologického balóna	Teplé a studené morské prúdy Hustota teplého a studeného vzduchu – porovnanie Propán, metán, vzduch, oxid uhličitý	- postupovať podľa návodu stratégie : formulovanie problému – vysvetľovanie hypotézy – realizácia pokusu a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní	- výkladová - rozhovoru - brainstorming
VI. 3	<i>Projekt – model meteorologického balóna</i> <i>Záverečné opakovanie</i>		- tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu	- situačná inscenačná

ČASOVO – TÉMATICKÝ PLÁN Z FYZIKY PRE 7. ROČNÍK 66h

Základná škola, 032 32 Východná – časová dotácia : 2h/ týždeň

Šk. rok 2012/2013

Mesiac	Tematický celok / témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard (žiaci vedia)	Metódy a formy
IX. 6	Opakovanie učiva 6. ročníka – 3 h			
	Vlastnosti plynov, kvapalín, pevných telies Správanie telies v kvapalinách a plynch			
	TEPLOTA. SKÚMANIE PREMIEN SKUPENSTVA LÁTOK – 30 h			
	Teplota. Skúmanie premen skupenstva látok Meranie teploty. Teplomér	Meteorológia Celsiova a fahrenheitova stupnica Modelovanie zostrojenia Celsiovho teplomera Kalibrácia teplomera Druhy teplomerov	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť premeny skupenstva - vedieť správne zaznamenať namerané hodnoty teploty - zostrojiť graf nameraných teplôt na PC - podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu 	práca s IKT
X. 8	Meranie teploty v priebehu času	Čas, meranie času, premena jednotiek času Základná jednotka teploty	<ul style="list-style-type: none"> - poznať pravidlá merania teploty v závislosti od času - vedieť zostrojiť graf závislosti teploty od času na PC 	
	Premena kvapaliny na plyn Vyparovanie	Proces vyparovania ako zmena skupenstva Priebeh vyparovania Vyparovanie v prírode	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať vyparovanie rôznych druhov kvapalín - vysvetliť premeny skupenstva kvapaliny pri vyparovaní - porovnať vonkajšie podmienky ovplyvňujúce priebeh vyparovania - na príklade uviesť vyparovanie v prírode 	- skupinové vyučovanie - blokové vyučovanie - projektové vyučovanie
	Var	Rozdiel medzi vyparovaním a varom Teplota varu	<ul style="list-style-type: none"> - opísať proces varu kvapaliny - opísať priebeh a podmienky 	Metódy

	Tlak vzduchu a var	Bod varu Závislosť teploty varu od vonkajšieho tlaku Atmosférický tlak	- varu vysvetliť závislosť teploty varu kvapaliny od vonkajšieho tlaku var v tlakovom hrnci	- názorná - výkladová
XI. 8	<i>Projekt – zhotovenie prístroja na zisťovanie vlhkosti alebo tlaku vzduchu</i> <i>Opakovanie tematického celku</i> Kondenzácia	Vlhkosť vzduchu Tlak vzduchu Proces kondenzácie ako zmena skupenstva Kondenzácia v prírode (hmla, rosa) Rosný bod	- tvorivo využiť vedomosti pri práci na projekte - prezentovať výsledky projektu - opísať proces kondenzácie - opísať kolobeh vody v prírode - navrhnuť experiment, ktorý by umožnil zistiť rosný bod napr. v triede	- rozhovoru - brainstorming - situačná inscenačná
XII. 5	Modelovanie dažďa Topenie	Kolobeh vody v prírode Zrážkomer, kyslé dažde a ich škodlivosť Proces topenia ako zmena skupenstva Fyzikálne charakteristiky látok Látky kryštalické, amorfné	- vysvetliť vznik a škodlivosť kyslých dažďov - modelovať vznik dažďa - vysvetliť proces topenia - opísať topenie rôznych látok - zostrojiť graf nameraných hodnôt	
I. 5	Tuhnutie Sublimácia a desublimácia <i>Opakovanie tematického celku</i> <i>Projekt – Meteorologické pozorovanie</i>	Teplota tuhnutia Proces topenia ako zmena skupenstva Teplota topenia rôznych látok Veterná búdka, zrážkomer, veterná smerovka	- vysvetliť proces topenia - porovnať zmeny objemu pri topení a tuhnutí - zostrojiť graf nameraných hodnôt - vysvetliť pojem sublimácia a desublimácia - využitie získaných vedomostí a poznatkov - prezentácia výsledkov projektu	
II. 6	TEPLO – 30 h Teplota – výmena tepla	Teplota ako fyzikálna veličina Teplota, teplota, tepelná výmena	- vysvetliť rozdiel medzi teplom a teplotou - spôsoby šírenia tepla	

	Predstavy o teple	Historické predstavy o teple Kalorikum	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady predstáv o teple z histórie - charakterizovať tepelný pohyb v rôznych látkach 	- skupinové vyučovanie
III. 6	Šírenie tepla . Kalorimeter Výmena tepla medzi horúcou a studenou vodou	Kalorimeter – tepelná výmena Šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením Tepelné vodiče, tepelné izolanty Tepelná výmena	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť spôsoby šírenia tepla - vysvetliť rozdiel medzi tepelným vodičom a tepelným izolantom - formou experimentu dokázať rozdielnu fyzikálnu vlastnosť látok - vodivosť tepla - dodržať podmienky vlastného experimentu - vysvetliť použitie kalorimetra - vysvetliť proces tepelnej výmeny - odhadnúť a odmerať výslednú teplotu pri odovzdávaní tepla medzi horúcou a studenou vodou 	- blokové vyučovanie - projektové vyučovanie <i>Metódy</i> - názorná
IV. 8	Výmena tepla medzi kovmi a vodou <i>Projekt – výmena tepla</i> Ako meriame teplo Látka a teplo Výpočet tepla Teplo a premeny skupenstva	Tepelná rovnováha Vnútorná energia telesa Teplo ako fyzikálna veličina $Q = m \cdot c \cdot \Delta t$ Základná jednotka tepla – Joule Hmotnostná tepelná kapacita Topenie a var	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem tepelná rovnováha - odhadnúť a odmerať výslednú teplotu pri odovzdávaní tepla medzi horúcim kovom a studenou vodou - vysvetliť pojem vnútorná energia telesa - poznať možnosti zmeny vnútornej energie telesa - uviesť jednotku tepla a hmotnostnej tepelnej kapacity - pracovať s tabuľkami MFCH - aplikovať získané poznatky 	- výkladová - rozhovoru - brainstorming - situačná inscenačná

		Kondenzácia Topenie a tuhnutie	a vedomosti - charakterizovať hmotnostné skupenské teplo topenia	Práca s IKT
V. 9	Energetická hodnota potravín <i>Projekt – stanovenie energetickej hodnoty potravín</i> Tepelný motor a parný stroj	Kalória, joule Tepelný motor, reaktívna sila Papinov parný stroj Posúvačový rozvod, kľukový mechanizmus	- vedieť opísať technologické postupy zisťovania energetickej hodnoty potravín, napr. spaľovaním - vysvetliť princíp tepelného a parného stroja	
VI. 6	Spaľovacie motory <i>Projekt – tepelný motor, parný stroj, spaľovacie motory</i> ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE – 3 h	Nasávanie, kompresia, expanzia	- posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby ich eliminácie vysvetliť princíp fungovania spaľovacieho motora	

ČASOVO – TÉMATICKÝ PLÁN Z FYZIKY PRE 8. ROČNÍK 33 h

Základná škola, 032 32 Východná – časová dotácia : 1h/ týždeň

Šk. rok 2012/2013

Mesiac	Tematický celok / témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard (žiaci vedia)	Metódy a formy
IX. 3	Úvod do fyziky (1)			- skupinové vyučovanie - blokové vyučovanie - projektové vyučovanie <i>Metódy</i> - názorná
	Čo sa budeme učiť			
	SVETLO (6)			
	Skúmanie vlastností svetla Slnéčné žiarenie, svetlo a teplo Zdroje svetla Rozklad svetla	Optické prostredie Slnéčná konštanta Umelé a prirodzené zdroje svetla Svetlo odrazené, prepustené, absorbované Predmet priehľadný, priesvitný Spektrálne farby, spektrum	- charakterizovať optické prostredie - charakterizovať slnečné žiarenie, svetlo a teplo - popísať výpočet slnečnej konštanty - vymenovať aspoň 3 zdroje svetla - uviesť príklad odrazeného, prepusteného a absorbovaného svetla - rozlíšiť priesvitný a priehľadný predmet - charakterizovať spektrum - vymenovať farby spektra	
X. 5	Skladanie farebných svetelných lúčov Absorpcia svetla Projekt	Základné spektrálne farby Fotosyntéza	- vysvetliť pojem absorpcia svetla - tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu	- výkladová - rozhovoru - brainstorming

				- situačná inscenačná Práca s IKT
	ODRAZ A LOM (7)			
	Odraz svetla Lom svetla Šošovky	Uhol dopadu, uhol odrazu Rozptyl svetla Predmet v zrkadle – prevrátený, zdanlivý Optické prostredie Uhol lomu Index lomu Spojné a rozptylné šošovky Ohnisková vzdialenosť Optická mohutnosť Jednotka optickej mohutnosti	- na príklade vysvetliť zákon odrazu - vysvetliť rozptyl svetla - opísať a na príklade vysvetliť pojem zdanlivý obraz - vysvetliť lom svetelného lúča pri prechode rôznymi optickými prostrediami - vysvetliť index lomu - vysvetliť rozdiel medzi spojnou a rozptylnou šošovkou - zakresliť symbolicky spojnú a rozptylnú šošovku aj ohniskovú vzdialenosť - uviesť jednotku optickej mohutnosti – dioptriu	- skupinové vyučovanie - blokové vyučovanie - projektové vyučovanie <i>Metódy</i> - názorná - výkladová - rozhovoru - brainstorming
XI. 4	Prechod význačných lúčov šošovkami Zobrazenie spojnou a rozptylnou šošovkou Optické vlastnosti oka	Význačné lúče Predmet stranovo prevrátený, zdanlivý, zväčšený, priamy Stavba oka Akomodácia Chyby oka	- zakresliť a popísať prechod 3 význačných lúčov spojkou a rozptylkou - popísať základnú stavbu oka - popísať zobrazovanie predmetov, ktoré vidíme - uviesť, čo je akomodácia - uviesť rozdiel medzi	

	Využitie šošoviek Projekt	Lupa, fotografický prístroj, ďalekohľad, mikroskop Zostrojenie modelu optického prístroja	krátkozrakosťou a ďalekozrakosťou - uviesť, čo je zorný uhol - vymenovať optické prístroje, v ktorých sú využité šošovky - využitie a upevnenie poznatkov z optiky	- situačná inscenačná
XII. 3				
	SILA A POHYB. PRÁCA A ENERGIA (13)			Práca s IKT
XII. 3	Skúmanie sily Telesá pôsobia na seba silou. Účinky sily Gravitačná sila a hmotnosť telesa	Pôsobenia sily Sila magnetická, gravitačná Pohybové a deformačné účinky sily Gravitačná sila, gravitačné pole Jednotka sily	- uviesť fyzikálne zákony o pôsobení síl - uviesť príklad pôsobenia magnetickej a gravitačnej sily - na príkladoch uviesť pôsobenie gravitačnej a deformačnej sily - od čoho závisí pôsobenie gravitačnej sily - definovať jednotku sily	
I. 3	Meranie sily. Znázornenie sily Skladanie síl. Rovnováha síl Otáčavé účinky sily	Silomer Smer a veľkosť sily, pôsobisko sily Výslednica síl Skladanie rôznobežných síl Páka, rovnovážna poloha Moment sily	- uviesť na príklade spôsob merania sily - znázorniť nameranú silu - graficky znázorniť skladanie rovnobežných a rôznobežných síl - použiť pravidlo rovnobežníka síl - využitie páky - uviesť základnú jednotku momentu sily	
II. 3	Ťažisko telesa a jeho určenie Tlaková sila. Tlak	Ťažisko, ťažnice Stabilita telesa Jednotka tlaku	- vysvetliť a na príklade predviesť, čo je ťažisko a ako ho vieme nájsť - význam ťažiska v praxi - základnú jednotku tlaku a jednotky odvodené	Motivačný rozhovor Opis

	Sily pôsobiace v kvapalinách	Pascalov zákon Gravitačná a vztlaková sila	<ul style="list-style-type: none"> - definovať a na príklade vysvetliť Pascalov zákon - charakterizovať vztlakovú silu - uviesť, od čoho závisí vztlaková sila 	Demonštrácia
III. 3	Tlak v kvapalinách Atmosférický tlak	Hydrostatický tlak Barometer	<ul style="list-style-type: none"> - od čoho závisí hydrostatický tlak - rozdiel medzi hydrostatickým a atmosférickým tlakom 	Fyzikálny experiment
	Trenie. Trecia sila a jej meranie	Šmyková trecia sila Pokožová trecia sila, tlaková sila	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť na príklade pôsobenie šmykovej trecej sily - uviesť od čoho závisí šmyková trecia sila 	Praktické činnosti
	Škodlivé a užitočné trenie	Valivé trenie	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť na príklade vznik valivého trenia 	
IV. 4	Opakovanie tematického celku		<ul style="list-style-type: none"> - tvorivo využiť získané poznatky a informácie 	
	POHYB TELESA (4)			
	Opis pohybu telesa	Telesa v pohybe, v pokoji Trajektória	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť na príklade rozdiel medzi priamočiarym a krivočiarym pohybom 	
	Pohyb rovnomerný a nerovnomerný	Spomalený a zrýchlený pohyb	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť, kedy koná teleso rovnomerný a nerovnomerný pohyb 	
V. 5	Rýchlosť pohybu	Jednotka rýchlosti Priemerná rýchlosť pohybu	<ul style="list-style-type: none"> - vypočítať rýchlosť pohybu - zostaviť tabuľku nameraných hodnôt pre výpočet rýchlosti pohybu 	Motivačný rozhovor
	Dráha pohybu		<ul style="list-style-type: none"> - zostrojiť graf závislostí pre výpočet dráhy pohybu 	
	PRÁCA. VÝKON. ENERGIA			
	Mechanická práca	Práca Jednotka práce	<ul style="list-style-type: none"> - práca ako fyzikálna veličina 	
	Práca na naklonenej rovine a na kladke	Pevná kladka Rovnoramenné váhy	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady naklonenej roviny a využitia páky v praxi 	

	Výkon Pohybová a polohová energie	Výkon ako fyzikálna veličina Mechanická energia Polohová energia pružnosti	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť na príklade polohovú a pohybovú energiu - rozdiel medzi polohovou a pohybovou energiou - vysvetliť na príklade polohovú energiu pružnosti 	Opis Demonštrácia Fyzikálny experiment
VI. 3	Vzájomná premena polohovej a pohybovej energie. Zákon zachovanie mechanickej energie	Ideálny dej Voľný pád Zákon zachovania mechanickej energie	<ul style="list-style-type: none"> - definovať zákon zachovania energie 	Praktické činnosti
	ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE (2)			

Pozn. : Pre nedostatok času je v šk. roku 2012/ 2013 vynechaný tematický celok ENERGIA V PRÍRODE

ČASOVO – TÉMATICKÝ PLÁN Z FYZIKY PRE 9. ROČNÍK 33 h

Základná škola, 032 32 Východná – časová dotácia : 1h/ týždeň

Šk. rok 2012/2013

Mesiac	Tematický celok / témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard (žiaci vedia)	Metódy a formy
IX. 3	Čo sa budeme učiť BOZP	Prierez učivom, motivačné pokusy k obsahu vyučovania	Bezpečnosť a ochrana zdravia	
	Magnetické vlastnosti látok (4)			
	Magnet a jeho vlastnosti	Druhy magnetov a vlastnosti magnetu	<ul style="list-style-type: none"> - existencia magnetu a elektriny okolo nás - vedieť rozoznať magnetické látky od nemagnetických - rozdeliť magnety na umelé a prírodné - definovať feromagnetické látky - poznať základné časti magnetov - vedieť navrhnúť experiment na overenie pólov magnetu - vedieť zobraziť indukčné čiary magnetu 	Motivačný rozhovor Opis Demonštrácia Fyzikálny experiment
	Póly magnetu Magnetické pole	Časti magnetu a typy pólov magnetu Návrh experimentu na overenie pólov magnetu Silové pôsobenie magnetu Indukčné čiary Pokus s kompasom a magnetom		
X. 4	Zem ako magnet. Kompas	Magnetické pole Zeme Využívanie kompasu pre orientáciu Kompas v smartphone	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť určiť svetové strany pomocou kompasu a buzoly - poznať význam magnetického poľa Zeme a iných planét - vedieť magnetické vlastnosti látok 	Praktické činnosti
	Čo sme sa naučili – magnet a jeho vlastnosti Zaujímavé pokusy	Magnet – vlastnosti, póly, pole		
	Elektrické vlastnosti telies (6)			Motivačný rozhovor
XI. 4	Elektrizovanie telies	Presun elektrónov medzi telesami	- vedieť vytvoriť elektrický náboj zelektrizovaním telies	
	Elektrický náboj	Kladný a záporný náboj	- rozlíšiť kladný a záporný elektrický náboj	Opis
	Elektromer. Elektrické pole	Elektromer, elektrické pole v okolí	- odmerať náboj elektromerom	Demonštrácia

	Čo sme sa naučili – elektrické vlastnosti telies Zaujímavé pokusy – elektrické vlastnosti telies	nabitého telesa, nebezpečenstvo blesku Elektrické vlastnosti telies – opakovanie Elektrické vlastnosti telies	- poznať nebezpečenstvo blesku a ochranu pred ním - mať poznatky z učiva elektrické vlastnosti telies	Fyzikálny experiment
	Prezentácia projektov - elektroskop	Elektroskop	- zostrojiť elektroskop z jednoduchých pomôcok	Praktické činnosti
XII. 3	Jednoduchý elektrický obvod			
	Elektrický obvod Žiarovka a jej objavenie	Elektrický obvod, jeho časti a znázornenie Zákony elektrického prúdu v obvodoch Využitie obvodov v doprave Časti žiarovky História objavenia žiaroviek Druhy, využitie a úspornosť žiaroviek	- zostaviť jednoduchý elektrický obvod - popísať využitie obvodov v doprave - poznať informácie o objave žiarovky	Motivačný rozhovor Opis
	Elektrické vodiče a izolanty z pevných látok Sériové zapojenie žiaroviek Paralelné zapojenie žiaroviek Test – opakovanie	Vodiče a izolanty Zapojenie žiaroviek sériovo a paralelne – využitie v praxi Magnet a jeho vlastnosti Jednoduchý elektrický obvod	- rozdiel medzi vodičmi a izolantmi - zapojiť elektrický obvod podľa schémy - zvládnutie učiva na požadovanej úrovni	Fyzikálny experiment Praktické činnosti
	Zaujímavé pokusy – jednoduchý elektrický obvod		- využitie vedomostí a zručností pri pokuse s elektrickým obvodom	
II. 3	Elektrický prúd			Motivačný rozhovor
	Elektrický prúd. Ampérmeter Elektrické napätie. Zdroje elektrického napätia	Elektrický prúd Jednotka elektrického prúdu Meranie veľkosti elektrického prúdu ampérmetrom	- rozoznať pojmy napätie, prúd - správne odmerať veľkosť napätia a prúdu - riešiť úlohy na praktické zapájanie a elektrických obvodov a merania v nich	Opis
	Rezistor	Druhy, využitie a zapojenie rezistorov	- zapájať rezistory sa sebou a vedľa seba	Demonštrácia

	Experimentálne odvodenie Ohmovho zákona Zostrojenie grafu závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia	Ohmov zákon ($I = U/R$) Graf závislosti	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť výpočtové úlohy - riešiť úlohy na praktické zapájanie elektrických obvodov a merania v nich - zostrojiť graf priamej úmernosti medzi prúdom a napätím z nameraných hodnôt 	Fyzikálny experiment Praktické činnosti
IV. 4	Elektrický odpor Vedenie elektrického prúdu v pevných a kvapalných látkach Elektrická energia a jej premeny	Jednotka elektrického odporu Model vedenia elektrického prúdu v pevných a kvapalných látkach Premena elektrickej energie Elektrárne Elektrické stroje a prístroje Využitie elektrickej energie	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť výpočtové úlohy - rozdiel medzi vedením elektrického prúdu v kvapalných a pevných látkach - poznať druhy premien elektrickej energie 	
V. 4	Elektrické spotrebiče v domácnosti Prezentácia projektov Čo sme sa naučili	Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi Elektrický obvod Elektrický prúd - opakovanie	<ul style="list-style-type: none"> - rešpektovať pravidlá bezpečnosti - navrhnuť a realizovať elektrický obvod s regulovaným zdrojom napätia - využitie poznatkov z učiva 	
VI. 3	ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE			

Metódy, formy a postupy vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadať na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutia stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť metódy:

1. motivačné

- *motivačné rozprávanie* (citové približovanie obsahu učiva)
- *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- *motivačná demonštrácia* (vzbudenie záujmu pomocou ukážky)

2. expozičné metódy

- *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- *vysvetľovanie* (logické a systematické spracovanie učiva)
- *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie)
- *beseda* (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom)
- *demonštračná metódy* (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín)
- *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie obrazov a procesov)
- *manipulácia s predmetmi* (praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra)
- *inštruktáž* (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovného a písomného návodu)

3. problémové metódy

- *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)

Pre realizáciu cieľov sú dôležité praktické aktivity – samostatná činnosť na základe inštruktáže, pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov a ich významu. Žiaci budú objavovať nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou. Pre učiteľa to znamená, že bude individuálnym prístupom usmerňovať rozvoj schopností jednotlivých žiakov a riadiť tvorivú prácu kolektívu triedy.

Použitie aktivizujúcich metód práce sa musí zabezpečovať využívaním vhodných demonštračných pomôcok, didaktickej techniky, moderných prostriedkov výpočtovej techniky a dataprojektorov.

Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, časopisy, encyklopédie, nástenné obrazy, atlasy rastlín a živočíchov, trvalé preparáty a pod. Využívané sú najmä materiálno – technické pomôcky ako napr. mikroskop, preparačné sústavy, didaktická technika – PC, dataprojektor, internet.

Hodnotenie a kontrola žiakov z predmetu biológia

Predmet Biológia bude klasifikovaný známkou. Pri jeho klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov v základnej škole. Žiak je hodnotený známkou výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5).

Verbálna forma kontroly – uprednostniť prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom.

Písomná forma kontroly - kontrolovať a hodnotiť poznatky prostredníctvom testu v časovom limite 10 – 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Pri tejto forme kontroly využijeme % stupnicu hodnotenia :

Stupeň 1: 100% - 90%

Stupeň 2: 89% - 75%

Stupeň 3: 74% - 50%

Stupeň 4: 49% - 30%

Stupeň 5: 29% - 0%

Pri **praktických aktivitách** – slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnych nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť stručným komentárom k výkonu žiaka.

Preverovanie úrovne **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom** formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní.

Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností – kontrola a hodnotenie prostredníctvom **prezentácie projektov**.